

Lesekommisjonen

Notat

Til: Lesekommisjonen

Fra: Sekretariatet

Saksnr.:

Språk og lesing

Norske barnehager og skoler er flerspråklige og flerkulturelle. 23 prosent av elevene i grunnskolen har innvandrerbakgrunn, hvorav 41 pst. av disse elevene selv har innvandret til Norge. Sosial bakgrunn og svake norskferdigheter er to viktige forklaringsfaktorer når det gjelder ulikheter i læringsutbytte mellom majoritets- og minoritetselever. Det er en sterk sammenheng mellom lesing og språk, og andrespråkspedagogikk er en viktig kompetanse for lærere som møter elever som har svake norskferdigheter. En økt innsats for bedre norskferdigheter, ord og begrepsforståelse, vil for mange elever være viktig for å bedre leseresultatene. Språkutviklende undervisning i alle fag kan være en nøkkel til både bedre norskferdigheter og bedre leseferdigheter.

Notatet gir en kort innføring og status på feltet, samt redegjør for hvem NAFO er og deres arbeid med lesing.

1) Minoritetsspråklige barn og unge

Det er store forskjeller på hvilke skolefaglige erfaringer og forutsetninger elever med innvandrerbakgrunn har når de starter i grunnskolen. At nyankomne elever som har innvandret sent i skoleløpet står ovenfor store utfordringer, er åpenbart; De skal på kort tid lære seg norsk for å kunne lese på norsk og ta del i den ordinær opplæring. Noen elever har mangelfull skolegang, noen er analfabeter og noen sliter også med traumer etter krig og tid på flukt. Blant elever som er født i Norge og har gått i norsk barnehage, så er situasjonen en annen. Men også disse elevene kan ha utfordringer med svake norskferdigheter og lesing.

Det er grunn til å ha med seg noen spørsmål når vi nå skal se nærmere på temaet språk og lesing. Er vi gode nok på å gjøre analyser av hvem de svake leserne er, og hva de trenger? Treffer universelle tiltak som settes inn for å styrke leseopplæringen i skolen behovene til minoritetsspråklige elever? Hvordan kan vi ivareta disse barna og elevene i generelle tiltak, og er det behov for flere målrettede tiltak?

Rettigheter

Minoritetsspråklige **barn i barnehagen** har ikke rett på særskilt språkopplæring slik som i skolen. I rammeplanen er imidlertid språkutvikling helt sentralt. Her står det bl.a. at «Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling». Videre heter det at personalet skal bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk-/samiskspråklige kompetanse.

I rammeplanen heter det også at: «Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.»

Særskilt språkopplæring består av forsterket opplæring i norsk, morsmålsopplæring og tospråklig opplæring i fag. **Elever i grunnskolen og i videregående opplæring** med et annet morsmål enn norsk og samisk har rett til forsterket opplæring i norsk til de har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge den vanlige opplæringen. Om nødvendig har de også rett til morsmålsopplæring, tospråklig opplæring i fag eller begge deler.

Skoleåret 2024/2025 hadde 49 055 elever i grunnskolen vedtak om forsterket opplæring i norsk. I tillegg hadde 13 301 elever morsmålsopplæring og/eller tospråklig opplæring i fag eller annen tilrettelagt opplæring. Nyankomne elever kan gis opplæring i egne grupper, klasser eller skoler, noe 7 475 elever hadde dette skoleåret.

2) Status:

Barnehagedeltakelse og tilskudd

96 pst. av minoritetsspråklige 4- og 5-åringer går nå i barnehage. Barnehagedeltakelsen hos minoritetsspråklige barn har økt over tid, og for 4- og 5-åringer skiller kun to prosentpoeng når en sammenligner minoritetsspråklige- og øvrige barn. Det er større forskjeller for de yngste barna, samtidig er det her vi ser størst økning i barnehagedeltakelsen. Det ligger store gevinster i å starte tidlig i barnehagen, men da må tilbudet ha god kvalitet og bidra til å utvikle et godt språkmiljø og fange opp barn som trenger hjelp.

KD har i mange år hatt et øremerket tilskudd til språklig støtte for minoritetsspråklige barn i barnehage og et tilskudd til økt barnehagedeltakelse for minoritetsspråklige barn. Disse midlene er nå blitt overført til det nye samletilskuddet under BFD til kommunalt forebyggingsprogram for barn og unge. Omleggingen med å samle flere øremerkede tilskuddsordninger til kommunenes arbeid med innsats overfor utsatte barn og unge fra flere sektordepartementet er ment å gi kommunene større handlefrihet til å sette inn

innsatsen der behovet er størst i sin kommune. Kommunene skal benytte tilskuddet til tiltak som bidrar til økt tilhørighet, god helse og økt deltakelse i barnehage, utdanning, arbeid, nærmiljø og i fritidsaktiviteter for målgruppen.

Læringsutbytte i skolen

- Sosial bakgrunn og svake norskferdigheter har stor betydning for ulikheter i læringsutbytte mellom majoritets- og minoritetselever.
- Innad i denne elevgruppen er det større variasjon sammenlignet med øvrige elever. En del elever gjør det langt bedre enn man kunne forvente ut fra sosial bakgrunn.
- Mange elever med innvandrerbakgrunn lykkes godt i utdanningssystemet i Norge. En gjennomgang av forskning om dette i Norge peker på at mange barn med innvandrerforeldre er motiverte for å gå på skolen, og at de ofte bruker mer tid på skolearbeid og har mer uttrykte planer for høyere utdanning enn elever uten innvandrerbakgrunn.¹
- Tall fra en undersøkelse fra SSB viser at så mange som halvparten av 9 til 15 år gamle innvandrere leser papirbøker på fritiden hver dag, mens tilsvarende tall for hele aldersgruppen bare er tre av ti. Denne undersøkelsen viser også at både innvandrere og norskfødte barn med innvandrerforeldre i denne aldersgruppen leser mer enn resten av befolkningen på samme alder
- Samtidig er elever med innvandrerbakgrunn overrepresentert blant de svakeste leserne.
- Elever med kort botid gjør det dårligst på ulike undersøkelser som nasjonale prøver, men også elever født i Norge med innvandrerforeldre gjør det i gjennomsnitt dårligere enn øvrige elever (se også bakgrunnsnotat til første møte).

Mer om nasjonale prøver i lesing

Elever med innvandrerbakgrunn er overrepresenterte blant elever på laveste mestringsnivå i lesing og regning. I 2022 var andelen elever på laveste mestringsnivå 22% i lesing på 5. trinn. I 2024 økte det til 27%. Økningen har vært særlig stor blant elever med innvandrerbakgrunn. Andelen på laveste mestringsnivå har økt over dobbelt så mye som for den øvrige elevmassen siden 2022, og over halvparten av elevene som selv har innvandret befinner seg nå på laveste nivå.

	Andel elever etter mestringsnivå lesing 5.trinn (2024)		
	1	2	3
I alt	27,2% (15.242)	47,0% (26.407)	25,8% (14.481)
Innvandrere	50,1% (1.601)	39,5% (1.261)	10,4% (331)

¹ Reisel mfl., 2019a; Friberg, 2016.

Norskfødte med innvandrerforeldre	39,0% (2.980)	46,7% (3.568)	14,3% (1.093)
Øvrige befolkning	23,5% (10.661)	47,6% (21.578)	28,8% (13.057)

*Merk også at tabellen ikke viser antallet som er fritatt fra å delta i nasjonale prøver, noe som særlig angår elever med kort botid som har svært svake norskkunnskaper (se vedlegg 1).

Omtrent 15 000 elever var i 2024 på laveste mestrings nivå, hvorav over 4 500 har innvandrerbakgrunn. For å illustrere hvor mange elever det er snakk om; Hvis man klarte å løfte halvparten av elevene med innvandrerbakgrunn opp et mestringsnivå i lesing, ville dette både hjulpet mange enkeltelever og redusert andelen elever på laveste mestringsnivå fra 27% til 23%.

	Fordeling av elever ved hypotetisk løft etter mestringsnivå i lesing 5.trinn		
	1	2	3
I alt	23 % (12 952)	51 % (28 698)	26 % (14 481)
Innvandrere	25 % (801)	65 % (2 062)	10 % (331)
Norskfødte med innvandrerforeldre	20 % (1 490)	66 % (5 058)	14 % (1 093)
Øvrige befolkning	24 % (10 661)	48 % (21 578)	29 % (13 057)

Forskning om hva som fremmer gode tilbud til nyankomne elever

NIFUs studie fra 2024 om opplæringstilbud for nyankomne elever peker på faktorer som synes å fremme god pedagogiske praksis og inkludering på tvers av ulike opplæringsmodeller. Viktige forutsetninger er en godt forankret plan for hele skolen, som innebærer at de nyankomne elevene inkluderes fullt ut, faglig, språklig og sosialt.

NIFU finner at det må legges en holistisk tilnærming til grunn hvor en sørger for å gi også nyankomne elever de mulighetene som er nedfelt i lov- og regelverk. Det innebærer også at en sikrer læreres kompetanseutvikling (bl.a. i andrespråkspedagogikk), gir elevene tilgang til flerspråklige lærere og assistenter, sørger for at skolen har kompetanse og kyndighet i kartlegging og individuell tilrettelegging, at en legger til rette for et godt samarbeid mellom ulike yrkesgrupper og sørger for at nyankomne elever har tilgang til helsetjeneste og sosialpedagogisk støtte.

En ny randomisert studie av et skoleutviklingsprogram i Sverige har fokus på nyankomne elever. Det er verdt å merke seg at programmet har gitt bedre resultater på nasjonale prøver ikke kun for nyankomne elever og andre elever med innvandrerbakgrunn, men også svenskfødte elever. Forskerne også beregnet at prosjektet er svært samfunnsøkonomisk lønnsomt.

For å styrke skolers mottak av nyankomne elever og heve undervisningskvaliteten for flerspråklige elever, tilbydde Skolverket målrettet støtte til skoleeiere. Støtten ble gitt gjennom en toårig samhandlingsmodell. Den omfatter en innledende behovsanalyse, utforming og gjennomføring av en lokalt tilpasset handlingsplan. I planen inngikk kompetanseutvikling for lærere og annet skolepersonell samt prosess- og organisatorisk støtte til skoleledelser. *En sentral del av tiltaket er kompetanseutvikling i språk- og kunnskapsutviklende arbeidsmåter (SKUA).*

Tiltak innenfor programmet omfattet ulike former for kompetanseutvikling, kurs, støttemateriell og kartleggingsverktøy. Berørte kommuner fikk tilbud om økonomisk støtte til en ressursperson som skulle jobbe særskilt med nyankomne, men det var ikke finansiering for økt lærertetthet. Tiltakskommunene kunne be om ekstra bistand fra Skolverket. Nesten alle ønsket opplæring til lærere for økt kompetanse om språk- og kunnskapsutvikling hos elever med flerspråklig bakgrunn. Rundt 30 prosent av programbudsjettet ble brukt til dette. Andre tiltak var team- og prosessledelses - kompetanse og kompetanseutvikling for lærere om morsmålsundervisning og tospråklig opplæring i fag (for mer, se vedlegg 1).

Hva vet vi om kompetansesituasjonen i skolen?

For å sikre god språkopplæring og et inkluderende, trygt og godt læringsmiljø for alle, er andrespråkspedagogikk og flerkulturell kompetanse stadig mer relevant i skolen. Andrespråkspedagogikk gir innsikt i hvordan mennesker lærer et nytt språk og hvilke utfordringer de kan møte på veien. Med andre ord kunnskap som er viktig for å sikre en god og effektiv norskopplæring. Manglende kompetanse kan også gjøre det vanskelig å skille mellom svake norskerdigheter og læreversker som dysleksi, og føre til at det settes inn feil tiltak for minoritetsspråklige elever. En undersøkelse fra 2021–22 viser at 70 pst. av lærerne i grunnskolen som gir undervisning i særskilt språkopplæring, ikke har utdanning i andrespråkspedagogikk. Også NIFU-rapporten fra 2024 avdekker at det er store kompetansebehov.

Det er kommunene som har ansvaret for at de ansatte i skolen har riktig og nødvendig kompetanse. Staten støtter opp under dette ansvaret gjennom en rekke kompetansetiltak. Det har de siste årene vært god søkning til videreutdanning i andrespråkspedagogikk. I KFK har vi sett at kommunene bruker tilbud om videreutdanning i andrespråkspedagogikk, men det vil ta tid å bygge opp kompetanse med dagens tempo (Udir har godkjent rundt 350-420 årlig siste 3 årene). Med ny kompetanseordning er det opp til kommunene å vurdere hvilke kompetansetiltak de trenger.

3) Språk og lesing i alle fag i Norden

På kommisjonsmøtet vil vi få noen eksempler fra praksisfeltet på hvordan man har arbeidet med språk og lesing i alle fag på to skoler i Oslo. Dette er en tematikk som er belyst på nasjonalt nivå i Sverige, Danmark og Finland -kanskje i større grad enn her i Norge.

Finland

I materiell fra Finland (finske utdanningsdirektoratet) er det understreket at språk og

språklig bevissthet er noe som angår hele skolen og alle fag. Eksempelvis: [Språklig medveten åskådningsundervisning | Utbildningsstyrelsen](#)

Under nasjonalt program for leseferdigheter, presenteres materiell som omtaler språklig bevissthet og språkbevisste arbeidsmåter som styrer elevene mot multilitterasitet:

[Språkmedveten multilitterasitet i ulike læroämnen - information och arbetsätt | Utbildningsstyrelsen](#)

Sverige

Nedenfor er eksempler på materiell utviklet av Skolverket (svenske utdanningsdirektoratet) om hvordan man kan jobbe med språkutvikling i alle fag:

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/tidig-las--och-skrivutveckling-hos-flersprakiga-elever>

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/ordforradets-betydelse-for-sprak--las--och-skrivutveckling>

I Sverige har Nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling (under Skolverket) utviklet et veiledningsmateriell [Språk-, läs- och skrivutvecklare](#), som skal bidra til arbeidet med språk, lese og skriveutvikling i barnehagen, skolen og på SFO. Det finnes også en funksjon som hovr man jobber som «Språk-, läs- och skrivutvecklare» (se lenke for forklaring).

Nasjonellt centrum för svenska som andraspråk har løftet en debatt i Sverige om hvorvidt det er en «lesekrise» i Sverige, eller om det egentlig dreier seg om en «svensk som andrespråk-krise». [Andraspråksperspektiv i tidig läs- och skrivundervisning - Stockholms universitet](#) [Hur går det med andraspråksperspektivet i tidig läs- och skrivundervisning? - Stockholms universitet](#)

Danmark

I Danmark gjøres det en tydelig kobling mellom språk og lesing materiell vi har funnet (riktignok en del år gammelt), og det beskrives hvordan man kan jobbe med lesing i alle fag. [A3 Læselyst i fagene Læseaktiviteter og Læsestrategier](#)

Om arbeide med språk i alle fag [GSK. Introduktionsmaterialer til arbejdet med sproglig udvikling i undervisningen 0 0.pdf](#) og om effektive redskaper til å styrke elevers språk og leseforståelse. [Viden om effektive redskaber til at styrke.. Vidensnotat](#)

4) Om NAFO og pågående arbeid i regi av NAFO

Om NAFO

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) er en del av fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier (LUI) ved OsloMET. NAFO lå tidligere under Udir, men er nå et uavhengig senter. NAFO skal bidra til at flerspråklige og flerkulturelle perspektiver blir ivarettatt i alle ledd i utdanningssystemet fra barnehage til høyskole- og universitetsnivå. Fag- og forskningsformidling og bistand til praksisfeltet står sentralt i NAFOs arbeid. De holder kurs, arrangerer konferanser og gir veiledning til

barnehagemyndigheter, skoleeiere og ansatte i barnehage, skole og PPT over hele landet.

NAFO initierer tiltak selv, men får også oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (KD), Utdanningsdirektoratet (Udir) og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Sentret jobber mye med kompetansetiltak, både direkte ut mot barnehager og skoler, men også UH og lærerutdanningene. NAFO er i gang med å bygge et UH-nettverk for lærerutdanninger, og arrangerte våren 2026 første treff. Pga. krigen i Ukraina har NAFO de siste årene fått flere oppdrag og ekstra ressurser fra KD for å utvikle tiltak for å bistå kommunene i arbeidet med å gi gode tilbud til nyankomne barn, unge og voksne.

En viktig del av senterets virksomhet er utvikling og formidling av flerspråklige nettressurser. NAFO drifter disse nettstedene:

[morsmål.no](#) – flerspråklige ressurser for barnehage og skole

[Skolekassa](#) – læringsressurser for minoritetsspråklige elever

[LEXIN](#) – digital flerspråklig ordbok

[Bildetema](#) – bildeordbok på flere språk

Noen pågående tiltak /arbeid i regi av NAFO knyttet til lesing:

Eksempler på måter å drive integrert språk- og fagopplæring, samt kurs i språkutviklende undervisning

Hvilke metoder eller aktiviteter kan en bruke for å jobbe med både språk og fag? NAFO har samlet ressurser, eksempler på didaktiske modeller for å ivareta perspektivene med språk og fag når man planlegger undervisningen og mer konkrete aktiviteter som kan tilpasses til fag og kompetansemål og gjennomføres. På nettsiden hos NAFO om *Kompetanseutvikling i skolen*, med lenker til div. kurs, ligger bl.a. kurs om språkutviklende undervisning, og kurs om hvordan jobbe med ordforråd.

[Eksempler på måter å drive integrert språk- og fagopplæring – NAFO](#)

[Språkutviklende undervisning – introduksjon – NAFO](#)

[Ordforråd – introduksjon – NAFO](#)

Alfabetisering blant ungdom

Enkelte nyankomne elever på ungdomsskolen vil ha et behov for opplæring i grunnleggende lese- og skriveferdigheter. Noen får undervisning i egne alfabetiseringsklasser, andre går i større grupper med andre nyankomne elever, eller i ordinære norske klasser. Det finnes ikke enkle svar på hvordan man lykkes med alfabetisering på ungdomstrinnet, men NAFO synliggjør noen strategier som kan være nyttige i planlegging av undervisningen.

[Tips for å lykkes med alfabetisering blant ungdom – NAFO](#)

Kartleggingsmateriell

Ansatte på NAFO har vært med og utvikle kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk, samt en rekke ulike støtteressurser. [Veiledningsfilmer til Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk – NAFO](#)

FLORO er et verktøy til hjelp i utredning av flerspråklige elever. FLORO kartlegger ikke språkferdigheter, men underliggende kognitive funksjoner som er nært knyttet til språklæring og leseutvikling. FLORO skal revideres og digitaliseres.

[FLORO – et flerspråklig utredningsverktøy – NAFO](#)

Leseprøver på morsmål: NAFO har prøver som kartlegger leseferdighet på 17 forskjellige språk: albansk, arabisk, bosnisk, kurdisk badini/kurmanci, kurdisk sorani, litauisk, persisk (farsi), polsk, russisk, somali, spansk, tamil, thai, tigrinja, tyrkisk, urdu og vietnamesisk. Disse prøvene trengs å revideres og digitaliseres. [Leseprøver på morsmål – NAFO](#)

FLER -nasjonalt flerspråklig litteraturnettverk

NAFO er del av det nasjonale flerspråklige litteraturnettverket Fler! Nettverket skal løfte frem flerspråklig formidling og leselyst og dele kunnskap om flerspråklighet i litteratur med resten av fagfeltet. [Fler! – nasjonalt flerspråklig litteraturnettverk – NAFO](#)

Tospråklige bøker

NAFOs flerspråklige fortellinger finnes både som digitale fortellinger med lyd støtte og som utskriftsvennlige bøker. I tillegg til at fortellingene finnes på mange språk, tar de utgangspunkt i fortellertradisjoner fra ulike land i verden. Man kan bruke tilleggsressursene til å fordype seg i fortellingene gjennom filmer, hele lydspor og utskriftsvennlige ressurser. Fortellingene ble revidert i 2025, og flere fortellinger og språk publiseres fortløpende. [Flerspråklige fortellinger – morsmål.no](#) NAFO har også utviklet et hefte om flerspråklige fortellinger, formidling på flere språk og eksempler fra praksisfeltet. [Bøker, fortellinger, lesing og formidling i et flerspråklig og flerkulturelt perspektiv](#)

Lesekonferanse og LUI-lab: Lesing for alle

Nafo hadde i november 2025 en lesekonferanse: Skap inkluderende og mangfoldige leseopplevelser – Bøker, fortellinger, lesing og formidling i et flerspråklig og flerkulturelt perspektiv. [Konferanse: Skap inkluderende og mangfoldige leseopplevelser – NAFO](#) NAFO inviterte til LUI-LAB (fagseminar på OsloMET) om inkluderende lesing i februar 2026. Her var fokuset på gode eksempler på arbeidet med lesing i barnehage og skole.

Vedlegg 1: Andel elever med fritak fra nasjonale prøver på 5. trinn

En større andel av innvandrere har fritak fra nasjonale prøver i både engelsk, lesing og regning. Dette utgjorde 29,5 prosent av innvandrere i 5. trinn. Sammen med de som av andre grunner ikke tok leseprøven utgjør det 32,3 prosent av innvandrere. Av innvandrerne med fritak har majoriteten henholdsvis 47,6-, 58,4- og 42,1 prosent botid i landet på 0-2 år.

	Andel elever med fritak fra nasjonale prøver på 5. trinn i 2024		
	Engelsk	Lesing	Regning
I alt	6.1 % (3717)	7.2 % (4428)	6.3 % (3876)
Innvandrere	23.2 % (1096)	29.5 % (1389)	22.1 % (1046)
Norskfødte med innvandrerforeldre	5.7 % (477)	7.6 % (638)	6.7 % (566)
Øvrige befolkning	4.4 % (2144)	5.0 % (2401)	4.7 % (2264)

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Vedlegg 2: Nærmere om svensk skoleutviklingsprogram

Et svensk skoleutviklingsprogram førte til økt læring i matematikk, særlig for gutter med innvandrerbakgrunn, men også for elever med majoritetsbakgrunn. For elever med innvandrerbakgrunn førte det også til bedre svensk kunnskaper.

Rundt 2015 mottok Sverige flere flyktninger per innbygger enn noe annet land i Europa. Det svenske Skolverket satte da i gang et skoleutviklingsprogram primært rettet mot nyankomne elever og andre elever med innvandrerbakgrunn.

For å forske på virkninger av programmet ble prosjektet organisert som et randomisert forsøk der et tilfeldig utvalg av kommuner ble trukket ut. Tiltak omfattet ulike former for kompetanseutvikling, kurs, støttemateriell og kartleggingsverktøy. Berørte kommuner fikk tilbud om økonomisk støtte til en ressursperson som skulle jobbe særskilt med nyankomne, men det var ikke finansiering for økt lærertetthet.

Tiltakskommunene kunne be om ekstra bistand fra Skolverket. Nesten alle ønsket opplæring til lærere for økt kompetanse om språk- og kunnskapsutvikling hos elever med flerspråklig bakgrunn. Rundt 30 prosent av programbudsjettet ble brukt til dette. Andre

tiltak var team- og prosessledelseskompetanse og kompetanseutvikling for lærere om morsmålsundervisning og studieveiledning.

Læringsutbytte ble målt mellom 2013–2023 med nasjonale prøver i svensk og matematikk på 3., 6. og 9. trinn. Blant mange interessante resultater fant forskerne følgende:

- Læringsutbyttet i svensk økte i beskjeden grad i tiltakskommunene som følge av tiltaket, elever med innvandringsbakgrunn fikk likevel signifikant forbedring i svensk tre-fire år etter tiltaket.
- I matematikk fikk elevene med innvandringsbakgrunn økt læringsutbytte, det opplevde også majoritetselevene i noen grad. Læringsutbyttet økte over flere år, med samlet 50 prosent sterkere effekt enn satsingen Matematiklyftet. Gutter, særlig med innvandrerbakgrunn, hadde spesielt stor nytte av programmet, og kjønnsforskjellene i læringsutbytte ble redusert med ca 10 prosent.
- De gjennomsnittlige forskjellene i resultater mellom tiltakskommunene og Sverige som helhet ble nesten halvert som følge av tiltaket.

Forskernes analyser tyder på at ved siden av økt kompetanse blant lærere og skoleledere, førte pedagogiske endringer – slik som svensk som andrespråk, morsmålsundervisning og tospråklig opplæring i fag – til økt læringsutbytte blant nyankomne innvandrerelever. Forskerne regner også ut at tiltaket hadde positiv samfunnsøkonomisk verdi. Hver krone brukt på tiltaket ga nesten 13 kroners økt livsinntekt, estimert med forskning om sammenhengen mellom kunnskaper i matematikk og inntekt.

Kilde: Mühlrad, H, K Sibbmark, A Sjögren og M Tallås Ahlzén (2026). *Bättre skola för nyanlända och flerspråkiga elever. Utvärdering av en randomiserad stödinsats för bättre mottagande och undervisningskvalitet*, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) Rapport 2026: 1.